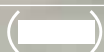

Anne Mieke Eggenkamp is de nieuwe bestuursvoorzitter van de Design Academy

Ik dacht alleen maar: Wauw

Treintijd is háár tijd. Tussen Amsterdam en Eindhoven, onderweg naar de wereld van het ontwerp, heeft ze alle tijd voor haar dromen. Lesgeven vond ze een feest, besturen is als het tekenen van een landschap. De Design Academy heeft last van zijn eigen succes, weet Anne Mieke Eggenkamp. Ze wil de opleiding ontdoen van de mythe. En de Witte Dame moet de parel van de stad worden.

Foto's: Lisa Klappe
Tekst: Rob Schoonen

INTERVIEW

Gelijk maar even een vaststelling: je woont in Amsterdam.

“Ja, ik woon heerlijk in Amsterdam”.

En dat blijf je ook doen. Waarom?

“Ik hou heel erg van die stad en ik ben met een Amsterdammer getrouwd. En je weet wat ze zeggen: ‘Een Amsterdammer krijg je nooit de stadsgrens over...’ Wat ook speelt: ik ben tien jaar ondernemer geweest. In Amsterdam. Ik stapte dan op mijn fiets en kon binnen twintig minuten in mijn studio zijn. Maar ik heb nooit de kortste weg genomen. Ik moest altijd mijn hoofd leegmaken. Die treinreis naar en van Eindhoven is eigenlijk hetzelfde: dat is echt mijn tijd. Tweeënhalf uur per dag heb ik eigen tijd! Ik zit ook altijd in een stiltecoupé, mijn telefoon uitgezet – heerlijk.”

Dus mensen die zeggen dat het verloren tijd is, die begrijp je niet?

“Absoluut niet zelfs. Nu moet ik wel eerlijk zijn en zeggen dat ik hier niet vijf dagen per week ben; ik ben hier drie tot vier dagen per week. Vijf dagen zou ik wel lastig vinden. Drie of vier dagen reizen is prima, ik kan me heel goed voorbereiden op de dag. En ik gebruik het ook om te dromen... De tijd vliegt dan om.”

“Ik heb die tijd nodig. Dat is geen gekheid. Ik ben 24 uur per dag bezig met ontwerpen en onderwijs en dan moet het hoofd af en toe gewoon even ‘uit’, gewoon ‘uit’! Dat gebeurt in de trein.”

“Wat ook fijn is aan Amsterdam: ik ‘gebruik’ de stad heel veel. Ga veel naar de film, theater en ik hou ook heel erg van dat drukke; ‘k zie veel, doe veel indrukken op. Dat is inspirerend. Voor mij is het juist fijn dat mijn sociale omgeving juist niet Eindhoven, maar Amsterdam is. Ik ken Eindhoven heel slecht. Ik kan dan ook niet zeggen dat ik hier nooit zou willen wonen.”

Naam:

Anne Mieke Eggenkamp

Burgelijke staat:

Getrouwd

Woonplaats:

Amsterdam

Geboren:

Groenlo, 1961

“Ik wist al snel dat ik iets moest met schrijven, tekenen, breien en naaien. Ik bedacht ook spelletjes. Gek genoeg was ik heel goed in exacte vakken. Op de middelbare school vonden ze dat ik dus maar naar de universiteit moest. Goddank dachten mijn ouders daar anders over.”

Studie:

“Ik werd aangenomen op twee academies, de Rietveld in Amsterdam en de academie in Arnhem. Heb gekozen voor de laatste omdat je daar ook een docentenakte kon halen en omdat je er filosofie kreeg. Die vijf jaar academie was een groot feest. Je voelde daar ook: dit is goed; er was aandacht voor je talent. Weet je wat bijzonder is? Zowel Lidewij, Liesbeth, Alexander en ik (de voormalige en de huidige bestuurders van Design Academy Eindhoven, RS) hebben allemaal gestudeerd in Arnhem...”

Werk:

“Eenmaal in Amsterdam kreeg ik een stipendium voor mijn vrije werk. Tegelijkertijd kwam de Mac op en mede daardoor ben ik eigenlijk ontwerper geworden. Ik ben toen naast tijdschriften illustraties en animaties gaan maken. Later kwam het internet op; ben een eigen bedrijf gestart en ging ook dingen doen voor Lost Boys en Razorfish. Enige tijd daarna voor het eerst een baan gehad: creative director bij Razorfish. En toen knapte de internet-bubble... Exact op mijn veertigste verjaardag was ik plots werkloos. Heb een week later de stekker in het stopcontact gestopt en ben weer een nieuw bedrijf begonnen. Ben daarna aan de academie parttime les gaan geven, later coördinator geworden, toen hoofd onderwijs en vervolgens collegelid. En nu dus voorzitter van het college van bestuur.”

Ook nog:

“Vormgeven doe ik zo af en toe. Het laatste? Dat is een inkoopertje: mijn man heeft een boek gemaakt, over typografie op gebouwen in Amsterdam. Het basis ontwerp heb ik destijds gemaakt, de laatste maanden heb ik er de laatste hand aan gelegd – heerlijk om te doen.”

Dan stap je dus rond een uur of negen die trein in Eindhoven uit...

“Ja, en eigenlijk kijk ik dan altijd onmiddellijk omhoog, want als ik recht vooruit kijk, dan zie ik zoveel lelijkheid... Ik vraag me af hoe dat komt. Maar dan zie ik rechts het prachtige gebouw van de Bijenkorf; echt een icoon van de stad. Dan het plein over, die bocht om en dan is daar de Witte Dame. Een heerlijk gebouw! En dan stap ik onze wereld in.”

Wat was je eerste kennismaking met Design Academy Eindhoven?

“Als geëxamineerde bij een eindexamen; ik weet nog precies wie er toen afstudeerden. En toen is HET ook echt ontstaan: die dag dacht ik alleen maar waaaauuwwhh! Ik had echt geen idee dat er een school bestond waar men zo intensief met het vak bezig was! Toen wist ik ook gelijk dat ik de goede keuze had gemaakt. Ik vond het lesgeven een feest.”
“Een aantal jaren later vroeg Lidewij of ik iets meer voor de academie wilde doen;

of ik taken van Liesbeth in 't Hout wilde overnemen. Ik heb toen geantwoord: ‘bel me over een jaar maar terug – dit is te vroeg’. Toen moest zij heel hard lachen. Bleek dat zij precies hetzelfde antwoord had gegeven toen ze haar vroegen. Dus wij maakten een afspraak...”

Zag je daar tegen op?

“Nee, ik vond het wel heel erg spannend. Ik was toen 44, mijn eigen bedrijf EGG liep goed en ik had leuke klussen te doen. Maar voor mij was ook duidelijk dat het onderwijs me echt raakte. Het hoort bij mijn leven en heeft met zingeving te maken. Dus nee, ik zag er niet tegenop. Dat hoort ook wel bij ontwerpprocessen: je niet te druk maken want dat heeft geen zin. Gewoon: zitten, luisteren, kijken wat het met je doet en praten. Bij mij ontstaan dingen ook in gesprek, in dialoog.”

“Ik was wel opgewonden, dat kan ik me nog goed herinneren. Mijn man had het heel snel

in de gaten. Die zei: dit kan iets zijn waar je het al een jaar over hebt.”

En besturen vind je leuk?

“In het begin wist ik niet goed wat dat nu precies inhield; besturen. Ik vind wel dat er wonderlijke clichés over bestaan. Ik heb me in ieder geval voorgenomen een eigen vorm te vinden. Dat gaat over samenwerken, met een rol voor iedereen. En dat er dan een persoon is die richting geeft, of dat er een persoon is die de vraag stelt die eigenlijk niemand durft te stellen... Of dat die persoon een soort perspectief schetst. Dat vertel ik hier in huis ook heel vaak: ik maak een tekening van een landschap met punten waar we op moeten letten. That's it.”

En op welke dingen gaat er worden gelet: welke zaken kunnen of moeten anders?

“Ik heb natuurlijk een vliegende start dankzij het werk van Lidewij en wat er de afgelopen

Eggenkamp op de 'Knotted Chair' van Marcel Wanders.

Anne Mieke Eggenkamp in Design Academy Eindhoven: "Ik droom dat alles wat hier gebeurt een meer sociale, publieke functie heeft."

jaren allemaal is gebeurd. Ook die erkenning van het ministerie is natuurlijk prachtig (onlangs kreeg de academie een miljoen euro van het ministerie van OCenW, RS)."

"Lidewij heeft heel erg gezorgd voor het merk, de naam en de positionering. Van Japan tot en met zo ongeveer de Noordpool weet iedereen wat de DAE is. Daar hoef ik me dus niet zozeer mee bezig te houden. Ik sta er voor om duidelijk te maken waaróm we zo goed zijn. Kijk, iedereen kent de sterren die van de academie komen; maar men weet nog niet goed genoeg dat die andere tachtig procent ook heel goed is. Dat zijn misschien niet de mensen die in beroemde musea staan, maar dat zijn wel mensen die heel goede dingen voor de industrie doen en voor de zakelijke dienstverlening. Daar moet ik werk van maken omdat we anders wel eens last kunnen krijgen van ons succes. We horen nu soms al dat middelbare scholieren zich niet eens dúrven aanmelden op onze school. Als je daar geen aandacht aan schenkt, dan verlies je mogelijk de aansluiting."

"Wat we daarom willen, is een meer down-to-earth-benadering. We moeten meer duidelijk maken wat ontwerpen volgens ons nu precies is. Lezingen dus, publicaties, seminars. En die zelf organiseren. Om zo een beetje af te komen van de mythe."

omgaan. Die vraag is er veel langer, maar daar konden we als kleine organisatie niet zoveel mee. Maar nu moeten we er echt iets mee. We moeten delen waar we goed in zijn. Ik sta daar overigens zeker niet alleen in. Ik merk aan de docenten en de hoofden van de afdelingen dat ook zij behoefte hebben om er iets mee te doen."

"Voorbeeldje? Wij zijn in gesprek met de universiteit van Wageningen. Wat zij met food doen en biochemie, daarbij hebben ze vaak gezegd: we willen zo graag iemand van jullie erbij, om het proces een andere draai te geven. Daar hebben zij behoefte aan. En wij kunnen op onze beurt natuurlijk heel veel van hen leren."

Wat is jullie grootste concurrent?

"Phoeff, da's een goeie. Nou, ik zie ze niet als concurrenten, maar er zijn heel goede

opleidingen in Helsinki, Saint Etienne en Lausanne. In San Francisco zit ook een heel goede opleiding en die in Hong Kong volg ik ook. Het verschil met veel van die studies is dat daar specialisten worden opgeleid en dat wij echt gaan voor de generalisten; die goed kunnen denken, conceptueel kunnen denken."

De academie heeft nu rond de 700 studenten. Is dat genoeg of zijn er plannen om dat aantal te laten groeien?

"Ja, maar niet omdat we dat zo nodig moeten, maar omdat er wellicht afdelingen bij moeten komen. Ik denk dan vooral aan tentoonstellingontwerpers of experience-designers. Daar is nu geen opleiding voor. Het gaat daarbij om vragen als: hoeervaar je een gebouw, hoe kom je een ziekenhuis, een tentoonstelling of een winkel binnen? Watervaar je dan? Daar kan een experience-designer zich mee bezighouden. Ik zou heel graag zo'n afdeling erbij willen hebben."

Wat wordt precies de taak van Alexander van Slobbe?

"Hij gaat de taak van Lidewij overnemen. Hij zal hier fysiek een week in de maand zijn omdat we met Lidewij hebben gemerkt dat dat prima functioneert. Kijk, ik ben hier. Dan

is het buitengewoon prettig als je daarnaast iemand hebt in je bestuur die er steeds fris naar kijkt als ontwerper, als ondernemer en als onderwijzman.”

“Ja, zeker krijgt de academie een mode-impuls met de komst van Alexander. Wij zullen nooit een modeafdeling beginnen, zoals we ook nooit een grafische afdeling zullen krijgen. Maar mode, in de meest brede betekenis van het woord: in sensitiviteit en tactiliteit en met veel raakvlakken met alle ontwerpdisciplines.”

De Witte Dame vind je een geweldig gebouw, maar het is wat ontoegankelijk...

“Ha! Er zit geen kop of staart aan. Maar daar zijn we, samen met de bibliotheek, de gemeente en de architect over in gesprek. Want wil je echt de ambitie van het gebouw waarmaken, wil je de Witte Dame echt de parel van de stad laten zijn, dan zul je er iets aan moeten doen.”

En welke droom heb je dan?

“Ik droom ervan dat alles wat in dit gebouw gebeurt een meer sociale, publieke functie heeft en op de een of andere manier verwant is aan wat de bibliotheek doet en wat wij doen. Kennis dus en creativiteit. Ik zou het heel fijn vinden als hier bedrijven in zouden komen die daar iets mee te maken hebben.

Een café...!

“Ja, zeker. Maar het kan ook de Kamer van Koophandel zijn of een octrooibureau. Of een winkel, zoals Yksi. Ik zou ook heel graag

een mooi auditorium willen hebben waar we interessante dingen kunnen doen, waar we een internationaal seminar kunnen houden.”
“Ook aan het Lichtplein hierachter valt veel te verbeteren. Het is nu zo'n saaie, dooie hoek en er kan zoveel mee! We hebben daar met de studenten wel eens een paasmarkt gehouden: geweldig. Voor het Clausplein geldt hetzelfde. Nu is het een rare omgeving, niemand weet precies wat je ermee moet. En als ik toch mag dromen: ik zie wel een daktuin op de Witte Dame, een plek waar mensen even kunnen ontsnappen.”

Wel eens naar PSV gaan kijken?

“Nee, ik ben zelfs nog nooit in het stadion geweest... Dat is wel gênant hè? Daar moet ik dus echt iets aan gaan doen. Gisteren vertelde mij iemand in welke wijk hij woonde in Eindhoven en ik had werkelijk geen idee waar die wijk ligt. Dat is dus niet goed, daar wil ik werk van maken.”

